

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกรมกรไทย :

ศึกษา เฉพาะกรณีกรมกรการทำ เรือแห่งประ เทศไทย

นายบุญเลิศ อีระตระกูล

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-422-6

008756

I1603849x

THE NATURE OF POLITICAL PARTICIPATION OF THAI LABOUR :

A CASE STUDY OF PORT AUTHORITY OF THAILAND

MR. BOONLERT THEERATRAGOOL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

วิทยานิพนธ์   การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกรมกรไทย : ศึกษาเฉพาะ
กรณีกรมกรการทำ เรือแห่งประเทศไทย

โดย   นายบุญเลิศ   อีระตระกูล
ภาควิชา   การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ห่องแก้ว

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ มุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ จรุง สุภาพ)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตอนรัักษ์)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ห่องแก้ว)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกรรมกรไทย : ศึกษาเฉพาะ
 กรณีกรรมกรท่าเรือแห่งประเทศไทย

ชื่อนิสิต   นายบุญเลิศ อีระตระกูล

อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ห่องแก้ว

ภาควิชา   การปกครอง

ปีการศึกษา   2527

ในระบบการเมืองไทย กรรมกรเป็นพลังทางการเมืองที่สำคัญอย่างหนึ่ง
 ซึ่งมีการจัดตั้งเป็นองค์การอย่างเข้มแข็งในรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ กรรมกรรัฐวิสาหกิจจึงมี
 บทบาททางการเมืองต่อการเมืองไทยตลอดมา ในการวิจัยครั้งนี้จึงมีจุดประสงค์ที่จะสำรวจ
 พฤติกรรมกรเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของกรรมกรท่าเรือว่ามีลักษณะอย่างไรบ้าง
 และปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง นอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษา
 ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง (political efficacy) และความไว้วางใจ
 ทางการเมือง (political trust) อีกด้วย เพื่อที่จะทำความเข้าใจและอธิบายการ
 เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตัวแปรอิสระที่นำมาพิจารณาในการศึกษาคือ
 เพศ อายุ การศึกษา รายได้ และการเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานการท่าเรือ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่พนักงานการท่าเรือ ระดับ 1 และ
 ลูกจ้างชั่วคราวของการท่าเรือแห่งประเทศไทย จำนวนทั้งหมด 300 คน โดยใช้วิธีการ
 สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sample) ในการวิจัยนี้ได้ใช้แบบสอบถามและ
 การสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการ
 ทางสถิติ คือ การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square) การหาค่า Gamma และหาค่า
 ค่าเฉลี่ยร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า โดยทั่วไปแล้วกรรมการท่าเรือเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำและกรรมการท่าเรือให้ความสนใจการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการเลือกตั้งมากที่สุด รองลงมาคือ การประท้วง การสื่อสารข่าวสารทางการเมือง การมีบทบาทชุมชน และการเกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง ตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยทางด้านเพศ อายุ การศึกษา รายได้กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแล้วปรากฏว่า

1. กรรมการชายและหญิง เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
2. กรรมการที่มีอายุต่างกัน เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
3. กรรมการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
4. กรรมการที่มีรายได้ต่างกัน เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
5. ผู้ที่เป็นสมาชิกสหภาพแรงงานการท่าเรือ เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่ไม่ได้ เป็นสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ยังพบว่า กรรมการท่าเรือมีความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองและความไว้วางใจทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางและความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองและความไว้วางใจทางการเมืองยังไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญ

Thesis Title   The Nature of Political Participation of
                         Thai Labour : A Case Study of Port Authority
                         of Thailand

Name   Mr.Boonlert Theeratragoon

Thesis Advisor   Associate Professor Pornsak Phongphaew Ph.D.

Department   Government

Academic Year   1984

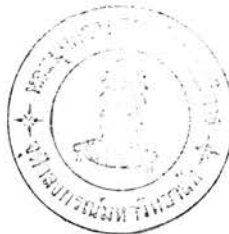
ABSTRACT

The purpose of this study is as follows : firstly, to survey the characteristics of and the influential factors over the Port Authority of Thailand labourers' political participation ; and secondly, to measure their political efficacy and trust in order to understand and explain their behavior regarding political participation. The independent variables taken into consideration in this study include sex, age, education, income, and their membership in the labour union of the Port Authority of Thailand. The subjects are three hundred people randomly selected from the Port Authority of Thailand permanent employees level 1 and temporary employees. They are then to answer the questionnaires and subsequently interviewed. The data are statistically analyzed ; and gamma, percentage, and Chi-Square are obtained.

In this study, it is found that, in general, the Port Authority labourers have a low level of political participation. Their interest in political participation (in various patterns) is ranked by their participation through. 1) election 2) protest 3) political communication 4) community role 5) political party. When the above independent variables are taken into consideration, it is found out that :

- 1) there is no significant difference in the political participation between the male and female labourers,
- 2) there is no significant difference in the political participation among the labourers of different age,
- 3) there is no significant difference in political participation among the labourers of different educational background,
- 4) there is no significant difference in political participation among the labourers of different income,
- 5) and the labourers who are the members of the labour union of the Port Authority of Thailand participate more significantly in political activities than those who are not.

In addition, it is found that the Port Authority labours demonstrate political efficacy and trust at medium level and that there is not significant relationship between political efficacy and trust, and political participation.

กิติกรรมประกาศ

ด้วยแรงบันดาลใจจากพระบารมีของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา-
จุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว.....ด้วยความรัก ความปรารถนาดี และความ
ห่วงใยของ คุณพ่อ คุณแม่ พี่และน้องทุกคน.....ด้วยความเมตตากรุณา ความหวังดี และ
ความเอาใจใส่ของ คุณครูบาอาจารย์และผู้มีอุปการะคุณทุกท่าน.....และด้วยความผูกพัน
และความรักของเพื่อนทั้งรุ่นพี่และรุ่นน้อง เป็นพลังผลักดันที่สำคัญยิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยได้รับ
ความสำเร็จในการศึกษาหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ในครั้งนี้เป็นอย่างดี จึงขอ
บันทึกไว้ให้เป็นที่รู้โดยทั่วกัน ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว
ที่ได้กรุณารับ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ กำลังใจ และช่วยชี้ให้เห็นข้อบกพร่องเพื่อ
แก้ไขไปสู่ความถูกต้องอย่างไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ขอขอบพระคุณ ท่านศาสตราจารย์
จรูญ สุภาพ ที่ท่านได้ให้ความรู้ ความรัก ความเมตตา และความห่วงใย แก่ผู้เขียนมา
โดยตลอด ขอขอบพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตธนรักษ์ ที่ได้กรุณาให้
คำแนะนำที่ดี ความหวังดี และความจริงใจ แก่ผู้เขียนโดยเสมอมา และขอขอบพระคุณ
คุณศิริชัย บุลกุล และ คุณโชคชัย บุลกุล ซึ่งสนับสนุนการเรียนของผู้วิจัยอย่างดียิ่ง

นอกจากนั้นแล้วผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณพี่สายทิพย์ สุคติพันธุ์ คุณพี่ (ร.ค.ท.)
พจนารถ ฤทธิ์ขจร คุณพี่ (ร.ค.อ.) เรืองศักดิ์ จริตเอก คุณพี่สมชาย ไชวพันธ์ คุณพี่ประทีป
จงสืบธรรม และคุณพี่ (ร.ค.อ.) มรกต ไสละบาท ที่ได้กรุณาให้ความรู้ ความคิด และ
กำลังใจ แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอขอบคุณ คุณพี่ระศักดิ์ นนทะเป่าระยะ และ คุณพนพล
อินทร์ชยะนันท์ ปิยมิตรผู้มีน้ำใจงามซึ่งได้กรุณาช่วยผู้เขียนในด้านการติดต่อประสานงาน
และตรวจตัวอักษร อย่างไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย

นอกเหนือจากผู้มีอุปการะคุณที่กล่าวแล้วนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะเจ้าหน้าที่ของ
บัณฑิตวิทยาลัย และคณะเจ้าหน้าที่ธุรการ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้
ความกรุณาแก่ผู้วิจัยในหลาย ๆ ด้านตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณยุพดี ทิยะพันธุ์

คุณเรียม กิตติพงษ์ธนกิจ คุณอรพิน วิจารณ์ผล ซึ่งช่วยในด้านการพิมพ์ด้วยความกระตือรือร้น
เป็นอย่างดี

ด้วยความดีของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ขอยกให้แก่ผู้มีพระคุณทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วนี้
และหากมีสิ่งใดผิดพลาดผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

นายบุญเลิศ ชีระตระกูล

22 เมษายน 2528

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
รายการตารางประกอบ	จ
บทที่	
1 สภาพและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย	6
ขอบ เขตของการวิจัย	6
สมมุติฐานในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	13
2 แนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา	14
ความหมายของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง	15
รูปแบบและกิจกรรมของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง	20
ระดับของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง	26
แนวความคิด เกี่ยวกับความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง	28
แนวความคิด เกี่ยวกับความไว้วางใจทางการเมือง	30
แนวความคิด เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง	33
สรุป	42
3 การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของกรมการท่าเรือ	
แห่งประเทศไทย	44
4 ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองและความไว้วางใจทาง	
การเมืองของกรมการท่าเรือแห่งประเทศไทย	93
5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	120
บรรณานุกรม	153
ภาคผนวก	159

รายการตารางประกอบ

	หน้า
1	กรรมการการทำเรือ จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา รายได้ และการเป็นสมาชิก สหภาพแรงงานฯ..... 45
2	แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกรรมการทำเรือในรูปแบบของการประท้วง การม็อบทหาทในชุมชน การเกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง การสื่อข่าวสารทางการเมือง เมือง และการเลือกตั้ง..... 48
3	การมีส่วนร่วมทางการเมือง ของกรรมการการทำเรือแห่งประเทศไทย จำแนก ตามเพศ อายุ การศึกษา รายได้ และการเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานฯ..... 53
4	การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประท้วงของกรรมการทำเรือแห่งประเทศไทย จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา รายได้ และการเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานฯ..... 70
5	การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบการม็อบทหาทในชุมชนของกรรมการทำเรือ แห่งประเทศไทย จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา รายได้ และการเป็นสมาชิก สหภาพแรงงานฯ..... 75
6	การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบการเกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองของกรรมกร การทำเรือแห่งประเทศไทย จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา รายได้ และ การเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานฯ..... 79
7	การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบการสื่อข่าวสารทางการเมือง ของกรรมกร การทำเรือแห่งประเทศไทย จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา รายได้ และ การเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานฯ..... 83
8	การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบการเลือกตั้งของกรรมการทำเรือแห่งประ- เทศไทย จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา รายได้ และการเป็นสมาชิกสหภาพ แรงงานฯ..... 87
9	สหสัมพันธ์แมตริกซ์ระหว่างตัวแปรหลัก..... 91
10	สหสัมพันธ์แมตริกซ์ระหว่างตัวแปรตาม..... 92
11	ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา รายได้ และการเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานฯ..... 100

12	ความไว้วางใจทางการเมือง. จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา รายได้ และ การ เป็นสมาชิกสหภาพแรงงานา.....	106
13	แสดงความสัมพันธ์ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการ เมืองกับการมีส่วนร่วมทาง การเมือง.....	107
14	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการ เมืองกับรูปแบบของการ มีส่วนร่วมทางการเมือง.....	111
15	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความไว้วางใจทางการ เมืองกับการมีส่วนร่วมทาง การเมือง.....	113
16	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความไว้วางใจทางการ เมืองกับรูปแบบของการมีส่วนร่วม ทางการเมือง.....	115